

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 Valtioneuvosto

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö VM030:00/2010

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Finanssivalvonnalta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Vastauksena lausuntopyyntöön Finanssivalvonta esittää kunnioittaen seuraavan.

Finanssivalvonta pitää luonnosta hallituksen esitykseksi pääosin kannatettavana. Finanssivalvonta pyytää kuitenkin valtiovarainministeriötä ottamaan huomioon seuraavat asiat lopullista hallituksen esitystä laadittaessa.

Ulkomaisen ETA-luottolaitoksen Suomessa toimivan sivuliikkeen valvonta

Kuten luonnoksessa hallituksen esitykseksi on yleisperusteluissa mainittu, on viimeaikaisen finanssikriisin yhteydessä muodostunut ongelmaksi se, että kotivaltion valvontaviranomaiset eivät ole aina kyenneet toteuttamaan kriisitilanteen edellyttämiä toimenpiteitä riittävän nopeasti ETA-luottolaitoksen toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevien sivuliikkeiden osalta. Tätä taustaa vasten Finanssivalvonta pitää tärkeänä, että lainsäädännössä sallittaisiin isäntävaltiolle mahdollisuus ETA-sivuliikkeitä koskevien kiireellisten varotoimenpiteiden toteuttamiseen tilanteissa, joissa kotivaltion viranomaisten toimenpiteet viivästyvät.

Finanssivalvonnalla tulisi olla kiireellisissä tilanteissa oikeus keskeyttää sivuliikkeen toiminta ja kieltää varojen siirrot sivuliikkeestä ulkomaille. Käytäntö osoitti syksyn 2008 islantilaispankkien kriisissä, että Kaupthing Bank h.f., Suomen sivuliikkeen suomalaisten tallettajien etujen suojaaminen ei olisi ollut mahdollista ilman Rahoitustarkastuksen tekemiä sivuliikkeen toiminnan keskeyttämistä ja varojensiirtokieltoja koskevia päätöksiä.

31.3.2010

Dnro 6/104/2010

Julkinen

Finanssivalvonta toteaa, että kansallisessa lainsäädännössä tulisi hyödyntää täysimääräisesti nykyisen EU-lainsäädännön sallimat mahdollisuudet, jotta Finanssivalvonta voisi toteuttaa tarpeelliset varotoimet suojellakseen tallettajien, sijoittajien ja muiden asiakkaiden etuja niissä poikkeuksellisissa kriisitilanteissa, joissa kotivaltion viranomaiset eivät syystä tai toisesta kykene toimimaan niin nopeasti kuin tilanne edellyttäisi.

Tähän liittyen Finanssivalvonta katsoo, että luottolaitosdirektiivin¹ 33 artikla tulisi panna kansallisesti täytäntöön täysimääräisesti. Artikla on nykyisin pantu täytäntöön Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008, jäljempänä FivaL) 61 §:llä vain osittain, joten mainittua pykälää on tarpeen täydentää useilta kohdin.

Luottolaitosdirektiivin 33 artiklan mukaan isäntävaltion viranomaiset voivat artiklassa tarkoitetuissa tilanteissa ”kiireellisessä tapauksessa toteuttaa tarpeelliset varotoimet suojellakseen tallettajien, sijoittajien ja niiden muiden etuja, joille palveluja tarjotaan”. FivaL 61 §:n 4 momenttia tulisi tarkentaa vastamaan direktiiviä siten, että momentissa mainittaisiin yleisen edun turvaamisen lisäksi perusteena Finanssivalvonnan välittömille toimenpiteille erikseen myös tallettajien, sijoittajien ja niiden muiden, joille palveluja tarjotaan, etujen turvaaminen.

Samalla FivaL 61 §:n 3 momenttia tulisi täydentää Finanssivalvonnan toimivaltuuksien selventämiseksi. Momentin mukaan Finanssivalvonta voi momentissa tarkoitetuissa tilanteissa muun muassa kieltää sivuliikkeen toiminnan jatkamisen kokonaan tai osittain. Tältä osin momenttia tulisi täydentää siten, että siitä kävisi selvästi ilmi, että Finanssivalvonta voisi muun muassa kieltää sivuliikettä ottamasta vastaan uusia talletuksia, rajoittaa sen toimintaa muilta osin tai keskeyttää sen toiminnan väliaikaisesti.

Finanssivalvonta katsoo myös, että FivaL 61 §:n 3 momenttia tulisi täydentää siten, että Finanssivalvonnalla olisi momentissa lueteltujen toimenpiteiden lisäksi oikeus määrätä sivukonttorille FivaL 33 §:n mukainen toimeenpanokielto ja oikaisukehotus. Tämä lisäys pykälään on tarpeen laajemminkin kuin vain kiireellisten varotoimenpiteiden toteuttamista varten.

FivaL 61 §:n soveltamiseen liittyen Finanssivalvonta kiinnittää myös huomiota luonnoksen yleisperusteluissa sivulla 14 esitettyyn näkemykseen, jonka mukaan ”isäntävaltio ei voi jäädyttää sivuliikkeen varoja, koska va-

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/48/EY, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2006, luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta

31.3.2010

Dnro 6/104/2010

Julkinen

rojen jäädyttäminen on direktiivissä² tarkoitettu tervehdyttämistoimenpide”. Finanssivalvonta pitää tätä toteamusta ongelmallisena, koska sen voidaan katsoa määrittelevän tervehdyttämistoimenpiteen laajempaan kuin mitä direktiivi edellyttää.

Tervehdyttämis- ja likvidaatiodirektiivin 2 artiklan mukaan tervehdyttämistoimenpiteillä tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla on tarkoitus säilyttää tai palauttaa ennalleen luottolaitoksen taloudellinen tilanne, ja jotka voivat vaikuttaa kolmansien osapuolien olemassa oleviin oikeuksiin, mukaan lukien toimenpiteitä, joihin voi kuulua maksujen keskeyttäminen, täytäntöönpanotoimenpiteiden keskeyttäminen tai saatavien alentaminen.

Finanssivalvonnan mielestä kaikkia sivuliikkeelle asetettavia varojen siirtoja koskevia rajoituksia ei voida pitää direktiivin tarkoittamina tervehdyttämistoimenpiteinä. Finanssivalvonta katsoo, että varojen siirtoja koskevat rajoitukset, joilla estetään sivuliikettä siirtämästä sen lainsäädännön mukaisen maksuvalmiusvaatimuksen vastaisesti varoja sivuliikkeestä ulkomaille, eivät ole direktiivissä tarkoitettuja tervehdyttämistoimenpiteitä.

Tämän tyyppisissä rajoituksissa ei voida katsoa olevan kyse direktiivin tarkoittamista tervehdyttämistoimenpiteistä, koska rajoitukset eivät estäisi varojen käyttöä sivuliikkeen velkojen maksamiseen, eikä varojen siirtoa koskeva kielto siten olisi direktiivin mukaisen tervehdyttämistoimenpiteen määritelmän mukaisesti tarkoitettu säilyttämään tai palauttamaan luottolaitoksen taloudellista asemaa. Tällaisen rajoituksen tarkoituksena olisi ainoastaan varmistaa, että sivuliike ei sen maksuvalmiutta koskevien säännösten vastaisesti siirtäisi varojaan pois sivuliikkeestä ja samalla suosisi kotivaltiossa olevia velkoja isäntävaltiossa olevien velkojen kustannuksella ennen kuin kotivaltion viranomaiset ehtivät toteuttaa toimenpiteet, joilla turvataan eri jäsenvaltiossa sijaitsevien velkojen tasapuolinen kohtelu.

Koska varojen siirtoja voitaisiin rajoittaa vain siinä laajuudessa kuin sivuliikkeen maksuvalmiutta koskevat säännökset edellyttävät, eivät rajoitukset voisi johtaa siihen, että sivuliikkeeseen jäädytettäisiin ylimääräisiä varoja. Toimenpide ei voisi näin ollen lähtökohtaisesti myöskään loukata luottolaitoksen kotivaltiossa olevia velkoja.

Finanssivalvonta kiinnittää myös huomiota siihen, että esimerkiksi samoihin EU-direktiiveihin perustuva Saksan kansallinen lainsäädäntö antaa valvontaviranomaiselle valtuudet kieltää varojen siirrot sivuliikkeestä muun

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/24/EY, annettu 4 päivänä huhtikuuta 2001, luottolaitosten tervehdyttämisestä ja likvidaatiosta

31.3.2010

Dnro 6/104/2010

Julkinen

muassa, jos laitoksen kyky täyttää veloitteensa velkojia kohtaan vaarantuu (ks. Gesetz über das Kreditwesen § 46 (1)).

Finanssivalvonnan mielestä luonnoksessa hallituksen esitykseksi olevat varojen jäädyttämistä koskevat maininnat tulisi poistaa tai niitä tulisi tarkentaa siten, että niistä kävisi ilmi, että sivuliikkeen varojen siirtoja koskevia rajoituksia ei pidettäisi tervehdyttämis- ja likvidaatiodirektiivin mukaisina tervehdyttämistoimenpiteinä siltä osin kuin niillä pyrittäisiin varmistamaan se, että sivuliike noudattaa sen maksuvalmiutta koskevia säännöksiä.

Lopuksi Finanssivalvonta pyytää EU-lainsäädännön selkeyttämiseksi valtiovarainministeriötä vaikuttamaan EU:n lainsäädännön valmistelussa siihen, että tervehdyttämis- ja likvidaatiodirektiivissä otettaisiin huomioon luottolaitosdirektiivin 33 artikla.

Hallinnolliset seuraamukset

Finanssivalvonta pitää hyvänä, että FivaL 39 ja 42 §:n mukaisten rike- ja seuraamusmaksujen soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan myös muita kuin vain arvopaperimarkkinoita koskevien tiettyjen säännösten rikkomisia. Näiden sanktioiden ennalta estävyyttä heikentää kuitenkin niiden varsin alhainen taso. *Finanssivalvonta katsookin, että rike- ja seuraamusmaksujen enimmäismääriä tulisi selkeästi korottaa.*

Maksujen tulisi olla niin suuria, että niillä on todellista taloudellista merkitystä. *Seuraamus- ja rikemaksujen enimmäismäärät tulisi korottaa vastaamaan Ruotsissa noudatettujen maksujen enimmäismäärää.* Ruotsissa voi myöhästymismaksu (förseningsavgift) olla suuruudeltaan enimmillään 100 000 kruunua ja sakkomaksu (staffavgift), joka Ruotsissa usein liittyy julkiseen huomautukseen tai varoitukseen, enimmillään 50 miljoonaa kruunua.

Seuraamusmaksua koskevaan FivaL 42 §:ään liittyen Finanssivalvonta katsoo, että lain yksityiskohtaisissa perusteluissa tulisi määritellä, mitä säännöksiä pidetään kyseisessä pykälässä tarkoitettuina finanssimarkkinoita koskevinä säännöksinä. Aikaisemman Rahoitustarkastuksesta annetun lain (587/2003) esitöissä on aikanaan käsitelty sitä, mitä on pidettävä rahoitusmarkkinoita koskevinä säännöksinä, mutta vakuutuslainsäädännön osalta ei ole olemassa kannanottoja sen osalta, mitkä säännökset kuuluisivat finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin. Vastaavasti pykälän

31.3.2010

Dnro 6/104/2010

Julkinen

yksityiskohtaisissa perusteluissa olisi aihetta määritellä, mitä pykälässä tarkoitetaan termillä "finanssipalvelu".

Finanssivalvonta katsoo, että Finanssivalvonnasta annetun lain mukaisen hallinnollisen seuraamusjärjestelmän käytettävyyttä tulisi parantaa moniportaisuutta ja eri seuraamusten välistä keskinäistä riippuvuutta vähentämällä. Finanssivalvonta kannattaakin yleisperusteluissa esitettyä näkemystä, jonka mukaan Finanssivalvonnasta annetun lain mukaista hallinnollista seuraamusjärjestelmää on tarpeen arvioida kokonaisuutena uudelleen.

Suuria asiakasriskejä koskeva sääntely

Finanssivalvonnan mielestä luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007, jäljempänä LLL) 69 §:n 1 momenttia pitäisi täsmentää direktiivin mukaisesti niin, että 25 %:n rajoitus koskee asiakasriskin määrää *luottoriskin vähentämismenetelmien soveltamisen jälkeen*.

LLL 69 §:n 2 momentin perustelujen mukaan Finanssivalvonta voisi erityisesti syystä myöntää luottolaitokselle luvan poiketa rajoituksesta, jonka mukaan toiseen luottolaitokseen tai sijoituspalveluyritykseen kohdistuva asiakasriski ei saa olla suurempi kuin 100 % luottolaitoksen omista varoista.

Momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa on lueteltu erityisiä syitä, joiden nojalla Finanssivalvonta voisi myöntää poikkeuslupia. Finanssivalvonta katsoo, että luonnoksessa hallituksen esitykseksi mainitut perusteet poikkeusluvan myöntämiselle ovat lähtökohdiltaan onnistuneet.

Luottolaitosten välisiä asiakasriskejä koskevan sääntelyn tiukentuminen erityisesti maksujenvälityksestä aiheutuvien saamisten osalta voi Finanssivalvonnan käsityksen mukaan johtaa tietyissä luottolaitoksissa kohtuuttomiin vaikutuksiin, ainakin lyhyellä tähtäyksellä. Näiden saamisten osalta Finanssivalvonnalla olisikin tulkintansa mukaan poikkeuslupasäännöksen nojalla mahdollisuus myöntää poikkeuslupa maksujenvälitykseen liittyvien saamisten jättämiselle rajoitusten ulkopuolelle. Finanssivalvonta katsoo, että esimerkiksi pankkiryhmän keskusrahallituksen rooliin liittyvän maksujenvälityksen aiheuttamat riskit ovat siinä määrin vähäisiä, että maksujenvälitykseen liittyviä saatavia ei ole aihetta ottaa huomioon asiakasriskejä koskevia rajoituksia sovellettaessa.

31.3.2010

Dnro 6/104/2010

Julkinen

Laki sijoituspalveluyrityksistä 46 §

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi esitetään lisättäväksi sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (922/2007) 46 §:ään uusi 4 momentti, jonka mukaan sijoituspalveluyritykseen, joka harjoittaa ainoastaan rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista, asiakkaiden omaisuuden hoitoa, sijoitusneuvontaa taikka rahoitusvälineiden liikkeenlaskun järjestämistä ilman sen takaamista, ei sovellettaisi luottolaitostoiminnasta annetun lain säännöksiä asiakasriskien ilmoittamisesta ja suuria asiakasriskejä koskevista rajoituksista. Perusteluina todetaan, että edellä mainittujen sijoituspalveluyritysten liiketoiminnasta ei aiheudu muita vastuita kuin palkkiosaamisia, joihin asiakasriskisääntelyä ei ole tarkoituksenmukaista soveltaa.

Finanssivalvonta katsoo, että hallituksen esityksessä mainittu peruste tietyn tyyppisten sijoituspalveluyritysten jättämiselle suuria asiakasriskejä koskevan sääntelyn ulkopuolelle on perusteltu. Finanssivalvonta toteaa kuitenkin, että sijoituspalveluyrityksillä, jotka toimivat toimeksiantojen toteuttajina, voi syntyä asiakkailtaan myös muita vastuita kuin palkkiosaamisia. Toimeksiantojen toteuttajille voi syntyä suureksi asiakasriskiksi katsottava saaminen, jos asiakas (toimeksiannon antaja) ei pysty vastaamaan kaupastaan.

Asiakasriskejä koskevat säännökset eräissä muissa laeissa

Finanssivalvonta kiinnittää valtiovarainministeriön huomiota siihen, että eduskunnan käsittelyssä oleva talletuspankkien yhteenliittymää koskeva lakiehdotus sisältää suuria asiakasriskejä koskevia säännöksiä (21§), joihin ei Finanssivalvonnan tietojen mukaan ole esitetty tehtäväksi vastaavia muutoksia kuin nyt käsillä olevassa hallituksen esityksessä. Luonnoksessa ei ole myöskään esitetty muutosta rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) sisältämiin asiakasriskejä koskeviin säännöksiin.

Palkitseminen

Yleisperustelujen luvussa ”Nykytilan arviointi” (2.3.2) viitataan siihen, että luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten johdolle maksetut tulospalkkiot ovat olleet maltillisia Suomessa eikä niiden ole todettu vaikuttaneen merkittävästi riskinottoon. Näin ollen hallituksen esityksessä rajataan palkinta tulospalkkioihin ja lainsäädäntöä tarkastellaan vain direktiivin pakottavien säännösten täytäntöön panemiseksi.

31.3.2010

Dnro 6/104/2010

Julkinen

Finanssivalvonta haluaa korostaa sitä, että sääntelyn tarkoitus on nykyhetken lisäksi varmistaa, että palkitseminen ei jatkossakaan saa ei-toivottuja muotoja. Finanssivalvonta painottaa myös sitä, että direktiivin täytäntöönpanon olisi hyvä olla mahdollisimman yhdenmukainen kaikissa pohjoismaissa, mikä osaltaan tukisi rajat ylittävää toimintaa harjoittavien luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten valvontaa.

LLL 49 §

Luonnoksessa LLL 49 §:n yksityiskohtaisiksi perusteluiksi on todettu, että ”Suhteellisuusperiaatteesta seuraa, että direktiivin liitteen yksityiskohtaisia vaatimuksia olisi kaikilta osin sovellettava vain silloin, kuin palkitsemisperiaatteista voisi luottolaitoksen toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen aiheutua merkittävää vaaraa luottolaitoksen vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle”. Finanssivalvonta pitää kyseistä suhteellisuusperiaatetta koskevaa lausumaa tulkinnanvaraisena.

Finanssivalvonnan mielestä suhteellisuusperiaate merkitsee, että palkitsemista koskevia säännöksiä on sovellettava ottaen huomioon yksittäisen luottolaitoksen koko, toiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus. Suhteellisuusperiaatteen ei sen sijaan tulisi katsoa merkitsevän sitä, että säännökset tulisivat kauttaaltaan sovellettavaksi vain, jos palkitsemisperiaatteista voisi aiheutua merkittävää vaaraa luottolaitoksen vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle.

Siirtymäsäännökset

Siirtymäsäännöksiin esitetään mainintaa siitä, että Finanssivalvonnan määräyksillä ei voitaisi takautuvasti puuttua lain voimaan tullessa voimassa oleviin työ- eikä johtajasopimuksiin. Finanssivalvonta kiinnittää huomiota siihen, että tämä rajaus ei ole yhdenmukainen kaikkien muiden EU:n maiden kanssa. Työoikeusasiat huomioon ottaen ainakin Ruotsissa on edellytetty, että luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset ryhtyvät toimiin, jotta palkinta kaikin osin noudattaa sääntelyä. Käytännössä esitetty rajaus vaikeuttaisi sääntelyn alkuperäisen tavoitteen toteutumista. Ongelmaksi voisi muodostua myös se, miten pitää erillään eri aikoina palkattujen henkilöiden ja johdon palkinta, palkitsemisen periaatteet, palkitsemistapa ja palkkioiden maksaminen.

31.3.2010

Dnro 6/104/2010

Julkinen

Ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen käyttämät tiliehdot

Finanssivalvonta kiinnittää huomiota siihen, ei ole kiistatonta, että ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, joka ei kuulu Suomen talletussuojan piiriin, olisi LLL 10 §:n 3 momentin mukaisesti velvollinen hyväksyttämään talletustiliensä tiliehdot Finanssivalvonnalla. Laissa oleva tulkinnanvaraisuus voi muodostua ongelmalliseksi erityisesti laissa sidotusta pitkäaikaissästämisestä (1183/2009) tarkoitettujen säästämistilien kohdalla.

Lakia sidotusta pitkäaikaissästämisestä koskevassa hallituksen esityksessä esitettiin, että laissa tarkoitetut säästämistilit jäisivät talletussuojan ulkopuolelle. Tästä huolimatta kyseisessä hallituksen esityksessä esitettiin, että säästämistilin tiliehdot olisi tullut hyväksyttää Finanssivalvonnalla LLL 10 §:n 3 momentin mukaisesti (ks. HE 159/2009, ehdotettu 5 §:n 2 momentti).

Eduskunnassa valiokuntakäsittelyn yhteydessä poistettiin kuitenkin esitetty säännös, jolla pitkäaikaissästämiseen liittyvät säästämistilit olisi rajattu talletussuojan ulkopuolelle. Samalla poistettiin säännös, jonka mukaan tiliehdot olisi tullut hyväksyttää Finanssivalvonnalla (ks. TaVM 24/2009). Tämä muutos on kuitenkin ilmeisesti johtanut osittain tarkoittamattomiin seurauksiin.

Koska ei ole kiistatonta, että sellainen ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, joka ei kuulu Suomen talletussuojan piiriin, olisi velvollinen hyväksyttämään talletustiliensä tiliehdot Finanssivalvonnalla, on mahdollista, että sivuliikkeessä olevan pitkäaikaissästämiseen käytettävän säästämistilin ehdot eivät olisi Finanssivalvonnan hyväksymiä. Tämä ei liene ollut tarkoituksena säädettäessä lakia sidotusta pitkäaikaissästämisestä. Lakia tulisikin tältä osin täsmentää.

FINANSSIVALVONTA

Jukka Vesala
apulaisjohtaja

Erkki Kontkanen
johtava neuvonantaja

31.3.2010

Dnro 6/104/2010

Julkinen

Liite: teknisluonteisia kommentteja*Yleisperustelut*

Sivulla 1 luetellaan luottolaitosdirektiivin muutokset lakiin. Luonnehdinta "tulospalkkioiden rajoittaminen" on sisällöltään suppea. Paremman kuvan antaisi direktiivin käännös: "palkka- ja palkkiopolitiikan valvontamenettely". Se olisi myös yhdenmukainen itse direktiivin kanssa.

Nykytilan kuvauksessa sivulla 5 suurten asiakasriskien osalta todetaan, että "Keskeisimmät poikkeukset koskevat samaan konsolidointiryhmään kohdistuvaan toiseen luotto- tai rahoituslaitokseen kohdistuvia asiakasriskejä, jotka on kokonaan vapautettu rajoituksista". Finanssivalvonta toteaa, että tällä hetkellä samaan konsolidointiryhmään kuuluvaan toiseen luotto- tai rahoituslaitokseen kohdistuvat asiakasriskit on vapautettu rajoituksista ainoastaan silloin, kun on kyse emoyrityksen asiakasriskistä omalta tytäryhtiöltään.

Luonnoksessa puhutaan sivulla 11 johdon ja henkilöstön palkitsemisjärjestelmistä ja kohdassa 3.2.2 johdon palkitsemisjärjestelmistä. Komission ehdotuksessa sivulla 3 ja sivulla 21 varsinaisessa liitteessä käytetään ilmaisua "henkilöstöryhmiä, ylin johto mukaan lukien, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus niiden riskiprofiiliin". Finanssivalvonta toteaa, että käsitteiden selkeyttäminen lienee syytä tehdä mahdollisimman varhain, vaikka lopullinen täsmentäminen voidaan tehdä vasta, kun direktiivi saa lopullisen muotonsa.

LLL 29 a §

Finanssivalvonta katsoo, että 3 momentissa lueteltujen seikkojen lisäksi sivuliikkeen perustamista koskevassa ilmoituksessa tulisi mainita myös osoitetiedot.

Omiin varoihin luettavat rahoitusvälineet

Direktiivissä 2009/111/EY on säädetty, että Euroopan pankkivalvontaviranomaisten komitean (jäljempänä CEBS) on laadittava ohjeet 57 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja oman pääoman ehtoisia instrumentteja koskevien valvontakäytäntöjen lähentämiseksi. CEBS on laatinut aiheesta soveltamisohjeluonnoksen, joka on parhaillaan lausuntokierroksella³.

³ Consultation Paper on Implementation Guidelines regarding Instruments referred to in Article 57(a) of Directive 2006/48/EC recast (CP 33)

31.3.2010

Dnro 6/104/2010

Julkinen

Finanssivalvonta haluaa kiinnittää valtiovarainministeriön huomiota siihen, että CEBS:n soveltamisohjeluonnos sisältää muutamia kohtia, joista ei luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdoteta säädettäväksi luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai joiden osalta lain säännökset voivat johtaa erilaiseen tulkintaan kuin mitä soveltamisohjeluonnoksessa on otettu kannaksi.

LLL 45 §

1. Syyskuussa 2006 voimaan tullut osakeyhtiölaki (624/2006) sallii nimelisarvottomat osakkeet, mikä merkitsee käytännössä sitä, että osakkeilla ja osakepääomalla ei ole enää entisenlaista suhdetta. Osakeyhtiömuotoinen luottolaitos voi laskea liikkeeseen osakkeita ilman että sillä olisi vaikutusta yhtiön oman pääoman määrään. Tämä mahdollistaa periaatteessa sen, että jakokelpoisten varojen puuttuessa yhtiö voisi osingon sijasta jakaa osakkeenomistajille osakkeita. Tämän johdosta Finanssivalvonta katsoo, että 45 §:n 4 momentin 2 kohdassa tulisi osingon ja koron lisäksi selvyiden vuoksi mainita oikeus saada osakkeita. Vaihtoehtoisesti 45 §:n yksityiskohtaisia perusteluja tulisi täydentää maininnalla, jonka mukaan pykälässä tarkoitettuna osinkoon tai korkoon rinnastettavana muuna hyvityksenä pidettäisiin esimerkiksi myös uusien osakkeiden saamista.
2. Finanssivalvonta kiinnittää samalla huomiota siihen, että toisin kuin on asian laita oman pääoman ehtoisten instrumenttien osalta, direktiivi 2009/111/EY sallii sekamuotoisten rahoitusvälineiden lukemisen ensisijaisiin omiin varoihin silloinkin, kun yhtiö jakokelpoisten varojen puuttuessa voisi osingon sijasta jakaa osakkeenomistajille osakkeita. LLL 45 § ehdotetussa muodossaan ei direktiivistä poiketen sallisi tällaisten sekamuotoisten rahoitusvälineiden lukemista omiin varoihin, jos osakkeita pidettäisiin pykälässä tarkoitettuna muuna hyvityksenä.
3. Vastaavasti Finanssivalvonta toteaa, että direktiivi sallisi myös määräaikaisten vähintään 30 vuoden erääntymisajan omaavien sekamuotoisten rahoitusvälineiden lukemisen ensisijaisiin omiin varoihin, mutta ehdotettu LLL 45 §:n 4 momentti rajaa määräaikaiset erät pois.
4. LLL 45 §:n 3 momenttiin liittyen Finanssivalvonta toteaa, että momenttia tulisi selkeyttää siten, että siitä kävisi direktiivin mukaisesti ilmi, että sekamuotoisia rahoitusvälineitä saadaan lukea ensisijaisiin omiin varoihin enintään määrä, joka vastaa 35 prosenttia ensisijaisten omien varojen yhteismäärästä *48 §:n 1 momentissa lueteltujen erien vähentämisen jälkeen*.

31.3.2010

Dnro 6/104/2010

Julkinen

5. LLL 45 §:n 3 momentin viimeisessä virkkeessä puhutaan virheellisesti rahoitusvälineistä, joihin liittyy haltijalle kannuste maksaa rahoitusväline ennenaikaisesti takaisin. Finanssivalvonta toteaa, että tekstissä tulisi puhua rahoitusvälineistä, joihin liittyy *liikkeeseenlaskijalle* kannuste maksaa rahoitusväline ennenaikaisesti takaisin.
6. LLL 45 §:ään liittyen Finanssivalvonta kiinnittää lopuksi huomiota myös siihen, että uuden osakeyhtiölain mukaan osakkeista maksettava määrä ei tarvitse kirjata osakepääomaksi, vaan se voidaan kirjata osittain tai kokonaan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Osakkeenomistaja tai jopa täysin yhtiön ulkopuolinen taho voi tehdä muita pääomasijoituksia sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Finanssivalvonnan katsoo, että sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon tehtävät sijoitukset voidaan lukea omiin varoihin ensisijaisina omina varoina LLL 45 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaisesti. Finanssivalvonta toteaa, että se tulee lainkohdan mukaisessa hyväksymisarvioinnissaan ottamaan huomioon CEBS:n soveltamisohjeen ja sen mukaisesti muun muassa edellyttämään, että instrumentin sijoittajan on oltava yhtiön omistaja ja että instrumenttia ei ole laskettu liikkeeseen erillisyyhtiöstä (SPV, Special Purpose Vehicle) (ks. CEBS:n soveltamisohjeluonnoksen periaatteet 1 ja 3). Finanssivalvonta tulee myös edellyttämään, että instrumentti täyttää LLL 45 §:n 4 momentissa säädetyt vaatimukset.

LLL 48 §

Finanssivalvonta esittää, että 48 §:n 1 momentin luetteloon lisätään myös luottolaitoksen osakkeet, osuudet ja kantarahastotodistukset, joiden hankinnan luottolaitos on rahoittanut. Ensisijaisiin omiin varoihin luettavien omien varojen tulisi olla aitoa, maksettua pääomaa ja esitetyn vähennyksen tekeminen edesauttaisi tämän tavoitteen toteuttamista. Myös CEBS:n soveltamisohjeluonnos sisältää vaatimuksen, jonka mukaan ensisijaisista omista varoista tulisi vähentää ne osakkeet, osuudet ja kantarahastotodistukset, joiden hankinnan luottolaitos on rahoittanut.

Finanssivalvonta kiinnittää huomiota myös siihen, että ehdotetut LLL 48 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohtien sanamuodot eroavat toisistaan. Finanssivalvonta ei näe mitään syytä sille, miksi kohtien sanamuotojen pitäisi erota toisistaan. Finanssivalvonta esittääkin, että 2 kohdasta poistetaan sanat: "pääomalainat ja niihin rinnastettavat muut".

31.3.2010

Dnro 6/104/2010

Julkinen

LLL 49 §

Toista muutosdirektiiviä koskeva Euroopan neuvoston ehdotus (28.10.2009) esittää artiklan 22 kohdan 1 korvaamista siten että sen lopussa puhuttaisiin ”palkka- ja palkkiopolitiikasta ja -käytännöistä, jotka ovat sopusoinnussa moitteettoman ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja edistävät sitä”. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi omaksuttu lähtökohta poikkeaa tästä.

LLL 49 §:ään (yleissäännös riskienhallinnasta) esitetään lisäystä: ”mukaan lukien sellaiset johdon ja henkilöstön palkitsemisjärjestelmät, jotka eivät kannusta liialliseen riskinottoon”. Finanssivalvonnan käsityksen mukaan tämä muotoilu on suppeampi niin käsitteiden (palkitsemisjärjestelmä) kuin tavoitteidenkin (vain riskienhallinta) osalta. Esitetty LLL 49 § rajaisi sääntelyn johtoon ja henkilöstöön. Finanssivalvonta esittää, että hallituksen esityksessä käytettäisiin samaa muotoilua kuin neuvoston direktiiviehdotuksessa.

LLL 112 c §

Finanssivalvonta katsoo, että pykälää tulisi täydentää säännöksellä, jonka mukaan sivuliikkeen on toimitettava talletussuojarahastolle tiedot tallettajista ja heidän korvattavista saamisistaan tilanteissa, joissa talletussuojarahaston maksuvelvollisuus toteutuu.

FivaL 39 §

Finanssivalvonta katsoo, että ehdotettua FivaL 39 §:n 1 momentin 5 kohtaa tulisi täydentää siten, että kohta kuuluisi seuraavasti:

5) laiminlyö tai rikkoo velvollisuuden toimittaa Finanssivalvonnalle 18 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettuja tietoja taikka *Finanssivalvonnalle laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi* muun lain tai sen nojalla annetun säännöksen tai määräyksen nojalla Finanssivalvonnalle säännöllisesti toimitettavia tietoja.

Finanssivalvonta toteaa myös, että FivaL 39 §:n 1 momentin 1 kohta voidaan kumota 5 momentin säätämisen yhteydessä, sillä 1 momentti koskee tietojen säännöllistä toimittamista (kaupparaportointi).

31.3.2010

Dnro 6/104/2010

Julkinen

FivaL 40 §

Finanssivalvonta toteaa, että tässä yhteydessä tulisi myös korjata voimassa olevassa FivaL 40 §:n 1 momentissa oleva virhe. Momentti käsittelee valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle annettavaa julkista huomautusta.

Momenttiin on aikaisemman lainmuutoksen yhteydessä ilmaantunut virhe, kun momentti on jaettu kahteen virkkeeseen. Momentin lopussa olevan tekstin "eikä asia kokonaisuutena arvioiden anna aiheita ankarampiin toimenpiteisiin" pitäisi koskea myös momentin ensimmäistä virkettä, niin kuin se alkuperin Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa oli kirjoitettu.

FivaL 42 §

Finanssivalvonta toteaa, että pykälän muotoilu olisi vielä aiheita yhdenmukaistaa julkista huomautusta koskevan FivaL 40 §:n kanssa. Ehdotuksen mukaan kyseisissä pykälissä käytettäisiin toisistaan poikkeavia muotoiluja (esim. voimassa olevassa FivaL 40 §:n 1 momentissa ei käytetä pykäläviittauksia toisin kuin ehdotetussa FivaL 42 §:ssä).